

De deur van je kamer versieren met graffiti. Daar waagden zich vorige week zestien UM-studenten aan onder begeleiding van twee kunstenaars. Die gingen niet op huisbezoek, integendeel, alle deuren werden verzameld en opgesteld op het terras van de mensa in de binnenstad. Zie deze pagina Foto: Philip Driessen

3 Maastrichtse psychologen publiceren meer dan collega's in het land

7 UM-econoom: lang studeren loont lang niet altijd

8-9 Opzij-hoogleraar vindt vrouwenmishandeling geen ver-van-mijn-bedshow

16 Witschge waagt zich tussen mopperende Maastrichtenaren

Begroting 2007: 1,5 miljoen tekort, in 2008 12 miljoen in plus Zoveel mogelijk geld naar onderwijs en onderzoek

In 2007 heeft de Universiteit Maastricht een tekort van anderhalf miljoen op de begroting, maar in 2008 stijgen de opbrengsten fors door de zogenaamde "diplomabult" en staat de universiteit meer dan 12 miljoen in de plus. Daarna gaat het weer minder goed. Zaak om het extra geld dat in 2008 binnenkomt goed te investeren en veel energie te steken in het binnen halen van subsidies van NWO, collectebusfondsen en andere geldschietters, vindt de financiële man van het college van bestuur, André Postema.

De "diplomabult" die in 2008 verwacht wordt, is een eenmalig verschijnsel. Faculteiten krijgen dan geld van de overheid voor zowel hun laatste lichting afgestudeerde doctorandussen, als voor de bachelor- en masterdiploma's. Dit leidt tot een flinke verhoging van de facultaire reserves, vooral bij economie, zei de vice-voorzitter van het college van bestuur, André Postema, vorige week tijdens een voorlichtingsbijeenkomst van de universiteitsraad. "Die faculteit maakt plannen om het op een verstandige manier te investeren. De universiteit is niet opgericht voor te hoge reserves. Geld moet rollen, we moeten het inzetten voor onderzoek en onderwijs." Al zal de faculteit cultuur- en maatschappijwetenschappen de 'bult' juist gebruiken om de reserves weer aan te vullen. Zij heeft de afge-

lopen jaren veel moeten voorfinancieren voor de jonge opleiding European Studies. "Het is een grote kunst om een strategisch programma op te stellen", hield Postema de universiteitsraad voor. "Maar het is een nog grotere kunst om het uit te voeren." In de begroting 2007 is daar nadrukkelijk een begin mee gemaakt. De belangrijkste streefpunten uit het strategische programma 2007-2010 – excellent onderwijs, toponderzoek op geselecteerde terreinen, meer buitenlandse studenten, hoger aantal promoties, betere werving tweede en derdegeldstroom middelen – zijn vertaald in harde euro's. Op sommige plaatsen komt er geld bij. Op andere plaatsen vallen klappen, vertelt het lijstje "ombuigingen/neerwaartse bijstellingen" in de begroting. "Het zijn niet de meest populaire maatregelen", lichte Postema toe, "maar wij zijn gedwongen iedere euro drie keer om te draaien." Zo krijgt het Talencentrum komend jaar 50 duizend euro minder subsidie uit de centrale middelen, oplopend tot 459 duizend in 2010. "We zeggen niet dat het Talencentrum geen belangrijke rol speelt en geen goed werk doet", aldus de vice-voorzitter. "Maar de subsidie is een gewoonte geworden. We zouden dat geld liever besteden aan een initiatief dat extra financiering nodig heeft." De directeur van het Talencentrum, Charles van Leeuwen: "In een zo internationale universiteit als de UM

► Lees verder op pagina 7

GW-bestuur haalt bakzeil

Het bestuur van gezondheidswetenschappen heeft deels bakzeil gehaald in het dispuut over de opheffing van masterspecialisaties. De master epidemiologie, die nauw verknoot is met een tweejarige researchmaster, krijgt voorlopig respijt. Wel zullen de betrokken caggroep en onderzoeksinstituut Caphri plannen moeten ontwikkelen om de master financieel gezonder te maken. Caphri maakt deel uit van de onderzoeksschool Care, waarin de promovendi-opleiding is ondergebracht; ook die wordt bij de plannen betrokken. Het faculteitsbestuur erkent dat het beter naar de relatie met de researchmaster had moeten kijken, "dat was misschien een omissie", zegt bestuurslid prof. Ruud Kempen. Van de twee andere op te heffen masters "krijgt zorgwetenschappen een variant in hetzelfde domein", zegt Kempen, "daar-

toe voelen we ons jegens huidige tweede- en derdejaars studenten moreel verplicht". Over arbeid en gezondheid was al eerder overeenstemming bereikt: dat gaat verder in combinatie met de rechtenfaculteit, maar als dat niet tijdig is geregeld blijft de huidige master nog een jaar overeind.

Over de communicatie en het gebrek aan overleg rond de opheffing van de masters was de kerngroep van hoogleraren bij GW niet te spreken, zegt Caphri-directeur prof. Guy Widdershoven. Volgens hem meldde prof. Wim Groot daar dat hij als opleidingsdirecteur "voldoende overleg zou hebben gepleegd, maar hij was wel de enige". Groot zelf wil geen commentaar meer geven omdat hij de berichtgeving in *Observant* van vorige week "onzorgvuldig" vond.

■ Wammes Bos

Graffiti op toiletdeur

WC-deuren, kamerdeuren, keukendeuren, cafédeuren. Zestien studenten hadden vorige week donderdag hun deuren uit de hengsels gehesen, in een busje geladen en op het terras van de mensa aan de Tongersestraat uitgesteld. Twee graffiti-kunstenaars verzorgden er een workshop, georganiseerd door frisdrankproducent Red Bull, Studium Generale en twee Maastrichtse studenten.

Een stel studenten in Tilburg is ooit begonnen met het beschilderen van deuren, zegt organiserend economiestudent Barbara van Teeffelen. Red Bull zag er brood in en ging met het idee aan de haal. Intussen is het graffiti-project in meerdere studentensteden op poten gezet. "Het past

bij het imago van het bedrijf: creatief, anders dan anders."

■ Maurice Timmermans

Only in English

5 Campus in Randwijk is taking shape

6 My fabulous neighbourhood: "I left home, but my parents still live around the corner"

Altied deneve

Agent voor student

De politie in Groningen krijgt in januari twee agenten die zich speciaal richten op studenten. Het zijn de eerste 'studentenagenten' in Nederland. Het voornaamste probleem dat ze willen aanpakken is overlast in de woonomgeving. Als buurtbewoners van het Maastrichtse Statenkwartier dit horen, zullen ze liever vandaag dan morgen tekenen voor deze speciale politiemannen en vrouw. Enkele weken geleden nog leidde een inval van Tragosleden én een lawaaiig feestje in de Saurussociëteit op de hoek van de Capucijnenstraat en Statensingel tot klachten van omwonenden.

Het Groningse corps stelt het tweetal niet alleen aan om studenten op hun kop te geven. Ze geven ook voorlichting over inbraakpreventie, drugsgebruik, fietsdiefstal en heling. Met de nadruk op voorlichting. Want als een student haar fiets kwijt is, kan ze niet bij hen terecht. Dan moet ze voor aangifte naar de balie van het dichtstbijzijnde politiebureau en naar de fietswinkel voor een nieuwe tweewieler.

Saoedi's: moeite met de leesrichting

Aangezien er weinig bekend is over de Saoedische studenten die aan de Universiteit Maastricht komen studeren, "wordt het een improvisatieprogramma bij uitstek", zegt Louis Boon, dean van het University College. Tot de zomer zal het UCM de studenten inwijden in de Nederlandse taal en cultuur, in het probleemgestuurd onderwijs en - inhoudelijk - in de levenswetenschappen. In september beginnen ze aan de opleiding geneeskunde. Onduidelijk is vooralsnog om hoeveel Saoedi's het gaat, welk niveau ze hebben en wanneer ze aankomen. De verwachting: rond de kerst. Boon vraagt zich af of hij deze lichte in de tijd die nog rest, kan klaarstomen voor de medische opleiding. Wat het Nederlands betreft pakken ze het spreken redelijk snel op, zo heeft hij vernomen, het lezen niet. Ze schijnen moeite te houden met de leesrichting.

Saoedi's: bidden op het College

De Universiteit Maastricht heeft inmiddels een nieuwbouwpand aan de Tongerseweg op het oog, met achttien studio's, maar dat betekent allerm minst dat de huisvesting van de pakweg 35 Saoedi's eenvoudig is. Een verontruste wijkbewoner heeft al naar de woningcoöperatie, Woonpunt, gebeld. Bang voor een mogelijke Mohamed Atta, vliegtuigkaper WTC? De vrouwelijke studenten nemen mannelijke begeleiders mee - neef, broer, echtgenoot - en ook die moeten een dak boven hun hoofd (wat deze chaperons zes jaar lang doen in Maastricht, is een raadsel). Toiletten en badkamers behoren voor beide seksen strikt gescheiden te zijn. De keuken

niet, maar daar wordt wel louter halal gegeten. UCM-dean Louis Boon: "We zullen de halal-slaggers van Maastricht opnemen in onze *social guide* en praktische begeleiding door student-mentoren regelen." Onlangs zijn er gesprekken geweest met het Saoedische bedrijf Sabic, dat onlangs een deel van DSM heeft opgekocht. "Het blijkt dat we geen rekening hoeven te houden met de vrijdagen (zondagen voor moslims, red.). Saoedi's bidden 's ochtends een uur maar passen zich de rest van de dag aan." Bidden kunnen ze overigens ook op het College, dat een van de lokalen zal inrichten als gebedsruimte.

Gratis mokken

Vorig jaar kreeg iedereen een bon voor gratis koffie, volgende week zal de faculteit economische wetenschappen en bedrijfskunde mokken uitdelen aan studenten en medewerkers. Niet omdat ze in de ogen van Sinterklaas braaf zijn geweest, maar als dankbetoon aan de studenten die de economische opleidingen (voor het tweede jaar achtereenvolgend) zo waarden. Dat bleek uit de *rankings* van de Keuzegids Hoger Onderwijs en *Elsevier*, waarin de economiefaculteit op de eerste plaats eindigde. In *Elsevier* viel zelfs het hoogste cijfer ooit: de studenten kenden een 9.2 toe aan de buitenlandstages. Voor zo veel lof had de faculteit wel tienduizend euro over en bestelde 4200 mokken, met daarop 'Maastricht University no. 1'.

De beste zonnebankstudio

Bleek, donkere kringen onder de ogen. Een zonnebankkuurtje kan wonderen verrichten in deze wintertijd. En dat weten de Maastrichtse zonnebankstudio's maar al te goed. Adverteren dus. 't Mestreechter Zonneke plaatste drie weken geleden in weekblad *De Ster* een advertentie met de volgende slogan: "Uitverkoren tot de beste zonnestudio door Universiteit Maastricht." Het is de universiteit niet ontgaan. Zij zetten vraagtekens bij het gebruik van de naam van de UM. De eigenaar heeft zelfs een aangetekende brief gekregen. "Ik snap de commotie niet. Ik heb mij gebaseerd op een onderzoek dat drie studenten hebben gedaan. Ze hebben drie studio's vergeleken en de mijne kwam daar als beste uit. Dat is goede reclame. Dan mag ik dat toch gebruiken?" Hij doelt op een consumententest in *Observant* van tweeënhalf jaar geleden. De studenten testten Sunday's in de Gubbelstraat, 't Mestreechter Zonneke in Heer en Bodycare op het Koningsplein.

Ook de concurrenten is de slagzin niet ontgaan. Wederom in *De Ster* verscheen vorige week een paginagrote advertentie van Sunday's in de Stationsstraat: "Mestreech heet de vernuide Sunday's zonnestudio es bèste oontdek!"

■ Bijdragen van Wendy Degens, Maurice Timmermans
■ Illustratie Simone Golob

vaak niet eens deskundig op het gebied, vol talent zit. Zat zelf vaker in NWO-commissies, in ons gebied gaat het om tientallen aanvragen uit de economische wetenschappen, juridische wetenschappen, aardwetenschappen, psychologie, pedagogiek en wellicht nog meer soorten wetenschappen. De commissies zijn er een slap aftreksel van; een samenraapsel van juristen, pedagogen, psychologen, geologen en economen. Is een objectieve rangorde, gebaseerd op kwaliteit, dan nog mogelijk? En zien we niet allemaal om ons heen de afgewezen veni-vidi-vici-kandidaten die aanzienlijk betere cv's hebben dan enkele van de laureaten die we toevallig ook kennen? Om kort te gaan; NWO is een loterij. Het is vast en zeker vloeken in de wetenschappelijke kerk, maar velen zullen het met mij eens zijn: de geldschietende ambtenarij heeft veel te veel macht. Zij bepalen uiteindelijk wat wij wetenschappers mogen en moeten doen en denken. Want wat de rijken willen, roept ook Ritzen, en wat Ritzen roept, doen en denken wij. Het is een tamelijk zorgwekkende ontwikkeling, die sturende macht van de externe geldstroom-ambtenaren en de toenemende druk om die geldstromen aan te boren. Hoe je het ook wendt of keert; we gedragen ons als

wetenschappelijke hoeren (M/V). We doen er alles aan om onszelf te verhuren; wie de leeftijd heeft schrijft een super-talentaanvraag (veni, vidi, vici), wie daar niet in past doet mee aan EURYI, toptalent, mozaïek, rubicon, topsubsidie, of werpt zich op de speciaal ontwikkelde programma's, meestal geschreven op het lang niet altijd zo aantrekkelijke lijf van de leden van de programmacommissies (M). Als we maar geld binnenhalen! Wee de wetenschapper die niet een graantje uit elke ruif probeert mee te pikken. Lukt het niet bij NWO, dan gooi je de rest van je wetenschappelijke integriteit in de waagschaal van KP-7, de industrie of de verzekering. Collega wetenschappers, het mag duidelijk zijn, wij laten ons veel te veel ringeloren, we laten ons veel te vaak de les lezen door al die ambtenaren. Ga eens lekker iets ontdekken; iets wat niet maatschappelijk relevant is, iets wat niet tot de verbeelding van het grote publiek spreekt, iets wat niet populair is en geen geld oplevert, maar volgens u uiterst interessant is. Daartoe bent u op aard!

■ Anita Jansen, hoogleraar experimentele psychologie

De column wordt op persoonlijke titel geschreven

Science hoer

Hoe is het toch zo ver gekomen dat de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) - toch ook maar een doodgewone publieke club - zoveel centen uit mag delen aan wetenschappers? Onder het mom van degelijke wetenschappelijke toetsing en objectiviteit lauwert NWO

vermeende toptalenten, en de rest van haar poen zet zij in op de in haar ogen belangrijkste - maar in feite een setje willekeurige - onderzoeksthema's. Een flink deel van het geld wordt gebruikt om kennis te 'benutten', bedoeld wordt de toepassing van kennis in de maatschappij, en de rest gaat op aan de bundeling van krachten. Alsof grote groepen per definitie meer en betere kennis produceren dan kleine groepen. Dat is een ook op de UM wijdverbreide misvatting; samenwerking is goed voor een heel fijn en onaantastbaar

wij-gevoel, maar een lineair verband tussen groeps grootte en kennisgroei is nooit gevonden, integendeel. En dan de laureaat die volgens een groepje wetenschappers,

Colofon

Redactieadres

Looiersgracht 12-14 (begane grond)

Postbus 616

6200 MD Maastricht

T 043 - 38 83 174

F 043 - 38 82 799

E observant@obs.unimaas.nl

W www.observant.unimaas.nl

Stichtingsbestuur

Melissa Llanes, Marloes Rikhof, Cor

Spreeuwenberg

Redactieraad

Paul van den Berg, Judith van Dijken, Herco

Fonteyn, Ellen Krijnen, Woody van Olffen

Redactie

Riki Janssen (hoofdredacteur) T 38 83 280

Wammes Bos T 38 83 128

Wendy Degens T 38 83 125

Irene Smeets T 38 83 471

Maurice Timmermans T 38 82 536

Beheerder

Marlies In de Braekt

Redactie-assistent

Marion Janssens

Aan dit nummer werkten verder mee:

Lynn Berger, Liz Brower, Myrte Dujardin,

Jan-Willem van Hees, Emil van Oers, Hans

Philipsen, Eva de Valk, Marlies van de Wiel,

Loes Witschge

Fotografie

Philip Driessen, Loraine Bodewes

Opmaak

Simone Golob

Basisontwerp

Studio Dumbar, Rotterdam

Vertalingen

o.a. door B. Wall & P. Nekeman

Druk

Em. de Jong b.v., Baarle Nassau

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen

zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Marlies In de Braekt

Tarieven op aanvraag verkrijgbaar

(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap

ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden

en andere belangstellenden kunnen zich

abonneren voor € 37,00 per jaar. Losse

nummers € 1,00

HOP

Observant is aangesloten bij het

Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder

voorafgaande schriftelijke toestemming van

de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk

worden overgenomen

Lanc
Ps
ho

Mastr
landeli
Cognit
hoogst
blijkt
derzoe
het tij
eens",

De zes
leveren
intern
public
het ond
1998 to
van int
de Leid

Be
OR

De offi
benoer
prof. F
decaar
fusief
gezond
verheu
en zelf
Dat laa
faculte

De ben
op 30 n
persber
werd n
zorgvul
gevoed
"op po

Actie tegen AIDS

30 nov
studen
intern
Ronde
het gr
studen
of Med
druk i
roodw
plaats
bezig i

Landelijk onderzoeksvisitatie van psychologiefaculteiten

Psychologieonderzoek UM is van hoog niveau

Maastrichtse psychologen publiceren landelijk gezien het meest, en de afdeling Cognitive Neuroscience behaalde de hoogste cijfers: vier maal excellent. Dat blijkt uit het vorige week verschenen onderzoeksvisitatierapport. Kritische noot: het tijdrovende onderwijs. "Niet mee eens", zegt de decaan.

De zes psychologiefaculteiten in Nederland leveren hoogwaardig onderzoek, spelen op het internationale toneel een opvallende rol en publiceren aan de lopende band. Dat staat in het onderzoeksvisitatierapport (over de periode 1998 tot 2004), opgesteld door een commissie van internationale experts onder leiding van de Leidse emeritus hoogleraar Willem-Albert

Wagenaar. De Maastrichtse faculteit – de op één na kleinste – schrijft relatief het meest: iets meer dan vier publicaties per jaar.

Het onderzoek van de sectie Cognitive Neuroscience behoort tot de nationale top en krijgt de allerhoogste waardering: 'excellent' op alle onderdelen (kwaliteit, productiviteit, relevantie, levensvatbaarheid). De overige vijf groepen – de sectie Theory and History is opgeheven en verspreid over de andere – scoorden door de bank genomen 'very good'.

Decaan Harald Merckelbach is zeer verheugd over de beoordeling. Zeker gelet op het jonge bestaan van de faculteit, zegt hij. "In iets meer dan tien jaar tijd hebben we goeie lab-faciliteiten gecreëerd. Ook hebben we het aangedurfd om te investeren in een MRI-scanner, wat uit-

eindelijk heeft geleid tot meerdere publicaties in vakbladen als *Nature* en *Science*."

Minpunten hebben de commissieleden ook gesignaleerd. Ze vrezen dat het probleemgestuurde onderwijs zoveel tijd kost dat het onderzoek onder druk komt te staan. "Niet mee eens", zegt Merckelbach. "Het is de kunst om onderwijs en onderzoek met elkaar te verbinden. Puur retoriek, om te praten in termen van een tegenstelling. Bovendien hebben de onderwijsinspanningen ons geen windeieren gelegd. In de landelijke rangorde staan we op één. In de beginjaren van de faculteit slokte het onderwijs veel tijd op en klaagden onderzoekers hierover. De klachten zijn afgenomen, heb ik de indruk."

■ Maurice Timmermans

Benoeming decanenduo minder onomstreden dan voorgespiegeld

De officiële bekendmaking van de benoeming van prof. Harry Hillen en prof. Frits van Merode tot respectievelijk decaan en vice-decaan van de nieuwe fusiefaculteit van geneeskunde en gezondheidswetenschappen heeft naast verheugde reacties ook kritische vragen en zelfs verontwaardiging opgeroepen. Dat laatste vooral bij de raad van de faculteit gezondheidswetenschappen.

De benoeming, die al eerder was uitgelekt, werd op 30 november wereldkundig gemaakt via een persbericht van het college van bestuur. Daarin werd met nadruk gesteld dat er een "uiterst zorgvuldige benoemingsprocedure" had plaatsgevonden, en dat het decanenduo kan rekenen "op positieve steun binnen en buiten de fuse-

rende faculteiten". Die laatste zin is de raadsvoorzitter van gezondheidswetenschappen, dr. Henk van Berkel, in het verkeerde keelgat geschoten (zie ook zijn ingezonden brief op p. 4). Zijn raad heeft immers formeel op 20 november in een fax aan de voorzitter van de benoemingsadviescommissie (Bac) geïntercedieerd tegen de benoeming van Hillen. Men ziet in hem niet de 'bruggenbouwer' uit de profielschets, en het zou hem aan voldoende draagvlak ontbreken.

Voorzitter van de commissie was Jo Ritzen, tevens voorzitter van het college van bestuur. Datzelfde college kwam nu dus met een mededeling waarin uitsluitend van "positieve steun" voor de benoeming wordt gerept: een evidente onwaarheid, volgens Van Berkel.

Ritzen zelf geeft desgevraagd per e-mail – per

telefoon wilde hij geen toelichting geven – de volgende uitleg: "Er is door de bac unaniem geconstateerd op grond van de hen beschikbare (vertrouwelijke) info dat er binnen de faculteit positieve steun is."

Of dit betekent dat de benoemingsadviescommissie tot de conclusie is gekomen dat de raad van GW niet de mening van de faculteit weerspiegelt, dan wel dat de mening van de raad volstrekt irrelevant wordt gevonden, blijven onbeantwoorde vragen. Ritzen reageerde niet meer, het enige andere bereikbare commissielid, prof. Ruud Kempen van GW, wil alleen maar zeggen dat hij naderhand met Ritzen "over het persbericht heeft gesproken".

Niet alleen de GW-raad heeft in de consulta-

► Lees verder op pagina 4

UM ontevreden over zorgverzekeraar

Het is nog onduidelijk of Groenland Achmea in 2007 de collectieve zorgverzekeraar blijft van de Universiteit Maastricht. De UM is niet tevreden over de afhandeling van zorgbehandelingen over de grens en eist een oplossing.

Wie in Nederland naar een huisarts of ziekenhuis gaat ziet geen rekening meer: die wordt meteen naar de verzekeraar gestuurd. Medewerkers die in België of Duitsland een behandeling ondergaan moeten vaak vooraf een 'entreegeld' betalen. Ook de uiteindelijke nota moeten ze voorschieten. De UM ontving dit jaar regelmatig klachten van medewerkers over de afhandeling van deze behandelingen door Groenland. De zorgverzekeraar laat lang op zich wachten met terugbetalen. Sommige kosten (zoals het entreegeld) worden niet altijd vergoed. Bovendien is de afdeling buitenland van de verzekeraar slecht bereikbaar, waardoor mensen vaak niet met hun vragen terecht kunnen. "Dat kan niet", vertelt Hay Manders, beleidsmedewerker P&O.

De UM eist nu dat de afhandeling makkelijker wordt gemaakt. Zo niet, "dan weet ik nog niet wat er gaat gebeuren". De universiteit is nog niet in onderhandeling met andere zorgverzekeraars. Ze wacht eerst het antwoord af. Dat wordt deze week verwacht.

■ IS

Studieplekken UB

"De UB binnenstad heeft een tekort aan studieplekken, hoe wordt dat opgelost", vroeg een studentlid vorige week tijdens de begrotingsbesprekingen in een commissie van de universiteitsraad. Niet door bij te bouwen, vertelde André Postema, vice-voorzitter van het college van bestuur. Dat is te duur. Hij denkt eerder aan het stimuleren van Student Desktop Anywhere (thuiswerkplek met dezelfde faciliteiten als in de UB), het beschikbaar stellen van onderwijsruimtes met internetaansluitingen in andere panden of aan een verruiming van de openingstijden. Die laatste suggestie viel in goede aarde bij de studentleden. "De huidige openingstijden zijn heel studentonvriendelijk. De bieb gaat pas om 8.30 uur open en om 22.00 uur alweer dicht. Wil je een echt dynamisch leefklimaat creëren dan moet je minimaal tot twaalf uur 's nachts kunnen doorwerken." Als die behoefte echt serieus is, reageerde Postema, wil hij daar naar kijken.

■ RJ

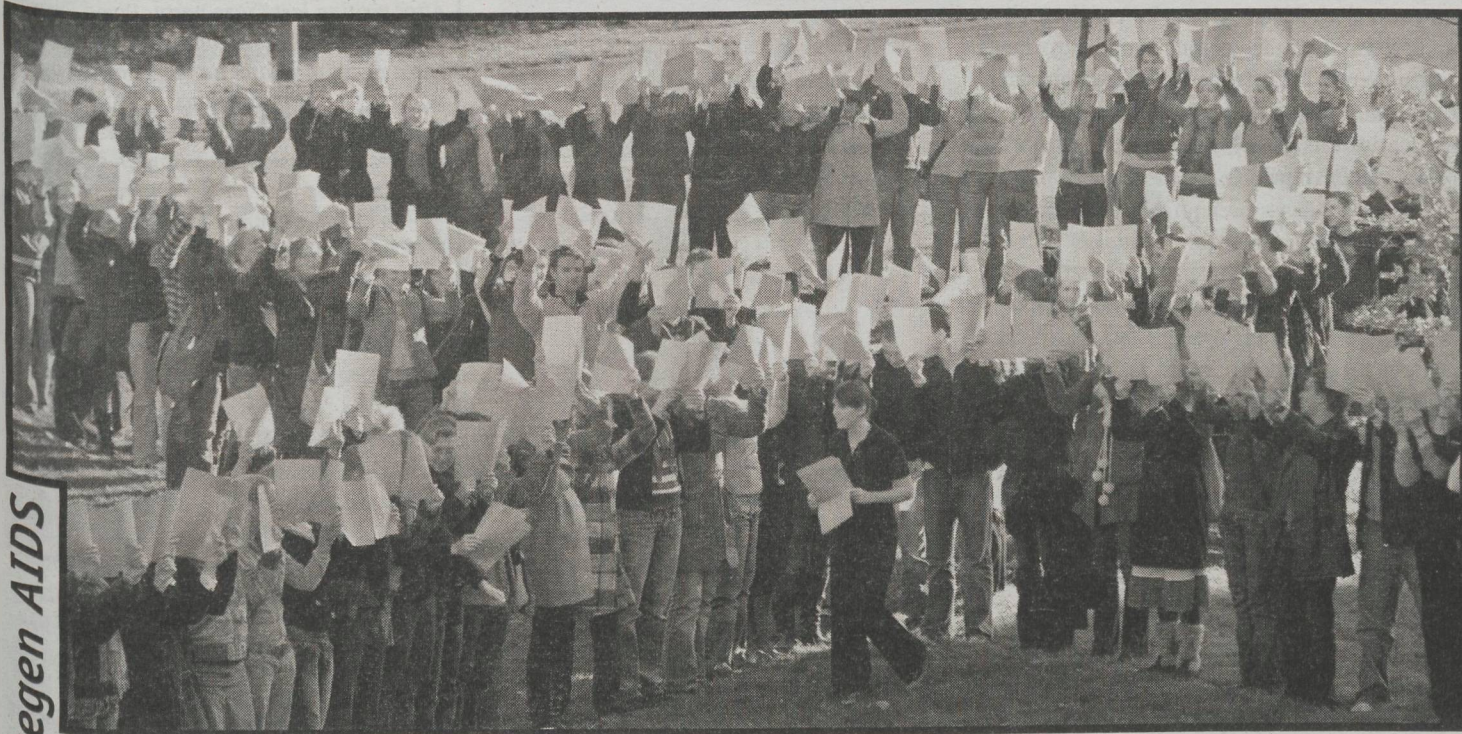
Fusie Nsem en eLSU

De Maastrichtse studentenvakbond Nsem fuseert per 1 januari 2007 met de eerste Limburgse Studenten Unie (eLSU). Onder de naam eLSU/Nsem wordt geprobeerd om de Maastrichtse vakbond, die nu op sterven na dood is, nieuw leven in te blazen. De gefuseerde vakbond gaat de Limburgse studenten vertegenwoordigen bij de landelijke studentenvakbond LsvB.

eLSU werd afgelopen maart opgericht door studenten van de Hogeschool Zuyd uit Heerlen, Sittard en Maastricht. "Omdat we alle studenten uit Limburg willen vertegenwoordigen zochten we een paar maanden geleden samenwerking met Nsem. Toen we merkten dat het bestuur nog maar uit twee mensen bestond hebben we voorgesteld om te fuseren", vertelt penningmeester Melanie Senden, die zelf een jaar fiscale economie studeerde aan de Universiteit Maastricht, maar nu is overstapt naar het hbo. De twee overgebleven bestuursleden van Nsem hebben het stokje inmiddels overgedragen. Waarom de bond op sterven na dood was, is Senden een raadsel: "Ik weet het echt niet, ze zijn jarenlang groot geweest."

eLSU/Nsem gaat de komende tijd op zoek naar universitaire studenten, ook buitenlandse, die de vakbond aan de UM willen vertegenwoordigen. Ook zoekt ze bestuursleden (onder anderen een secretaris). De voorzitter van de vakbond start in februari met een studie International Business aan de economische faculteit.

■ IS

Actie tegen AIDS

Jaarlijks wordt er tijdens Wereld AIDS dag op één december aandacht gevraagd voor het virus dat wereldwijd veel slachtoffers eist. Ook Maastrichtse studenten zaten niet stil. Op donderdag

30 november vormden zo'n honderdvijftig studenten een levensgrote 'red ribbon', het internationale symbool tegen AIDS.

Rond een uur of half één is het nog stil op het grasveld bij de Universiteitssingel. Enkele studenten van de International Federation of Medical Students Association (IFMSA) zijn druk in de weer met het vastnagelen van een roodwit lint, om iedereen straks op de goede plaats te krijgen. Anderen zijn binnen druk bezig met het ronselen van vrijwilligers om

onder het mom van een 'wereldrecordpoging' zoveel mogelijk studenten te laten deelnemen. "Het is niet echt een wereldrecordpoging", vertelt initiatiefnemer Ingrid van Rijsingen, "we weten niet eens of er een wereldrecord bestaat, het is meer de bedoeling om mensen op een ludieke manier bewust te maken".

In groepjes verlaten de studenten mensa en onderwijsbijeenkomsten om naar het grasveld te gaan. Langzaam wordt de vorm van het rode lint zichtbaar en verschijnen de uitgedeelde rode vellen boven de hoofden van de deelnemers. Met zo'n honderdvijftig studenten en de aanwezigheid van media als TV Limburg en TV Maastricht, is de doelstelling om aandacht te vragen wel verwezenlijkt.

Nadat de foto- en videocamera's hun werk hebben gedaan, verdwijnen de in de lucht gestoken vellen weer naar beneden en wordt de actie bekroond met luid gejuich en applaus. Ook voorzitter Marieke Vonk van de IFMSA is tevreden: "Het is nu nog een probeersel, maar we hopen dat het een jaarlijks terugkerend fenomeen wordt."

Eerder in de week werd er al gecollecteerd, werden debatten georganiseerd en films vertoond, 'art bags' verkocht en op woensdag was er natuurlijk het 'Stop AIDS Now'-feest. Tezamen hebben de acties meer dan €1.700,- opgebracht, en ook dat was voor de organisatie boven verwachting. (Evo, foto Philip Driessen)

Dank u Sinterklaasje

Dinsdag 5 december speelden de drie leden van het college van bestuur (links op de foto rector Mols) opnieuw voor Sinterklaas. In gezelschap

van zwarte Pieten deelden ze eerst in Randwijck en later in de binnenstad cadeautjes uit. Naast wat snoepgoed kreeg iedere medewerker een

USB-stick en een gedichtje op het doosje. In het Nederlands en het Engels. (RJ, foto Philip Driessen)

Of andere kandidaten een kans maakten is de vraag

► Vervolg van pagina 3

tieronde een afwijkende mening gegeven, dat geldt ook voor de hoogleraren van het grootste gezamenlijke onderzoeksinstituut van GW en geneeskunde, Caphri. Zij hebben een brief aan de commissie gezonden met de mededeling dat men voorstander was van "een nieuwe leider" als decaan. Hillen vervult deze functie bij geneeskunde al jaren.

Juist dat punt echter blijkt voor het college van bestuur min of meer doorslaggevend te zijn geweest, zozeer zelfs dat het de vraag is of andere kandidaten – een paar namen zijn in de procedure aan de orde gekomen – überhaupt enige

kans maakten. In de brieven van Ritzen aan de raden van geneeskunde en GW in antwoord op hun adviezen, verzonden op 5 december en dus enige dagen na de officiële bekendmaking van de benoeming, verdedigt hij de keuze voor zittende decanen als volgt: "Vooral in de huidige fase van fusie en de opstart van UMC-vorming is FHML" (de fusiefaculteit; red.) "het komend jaar tot anderhalf jaar gebaat bij continuïteit van bestuur die mede gegrond is op langjarige ervaring van de betreffende bestuurders binnen de betrokken faculteiten en de universiteit." Dat, schrijft Ritzen, is "de overtuiging van het College van Bestuur".

■ Wammes Bos

UM-radioloog in opspraak

De Maastrichtse radioloog prof. Simon Robben (clanicus van het jaar, zie hieronder) ontkent dat hij geknipt heeft in een afstudeerscriptie uit 2004. Robben begeleidde een groepje radiodiagnostische laboranten in opleiding, die de nauwkeurigheid had onderzocht van röntgenonderzoek bij de leeftijdsvaststelling van jonge asielzoekers. "Ik ben absoluut geen actievoerder tegen het asielbeleid van de IND."

Zie www.observant.unimaas.nl (doorklikken op 'Maastricht')

PRIJS

Clinici van het jaar

Het Ko-beraad, waarin de Maastrichtse co-assistenten zijn verzameld, heeft prof. S. Robben, radioloog in het academisch ziekenhuis Maastricht, vorige week uitgeroepen toat 'clanicus van het jaar'. Hij is volgens de co's de beste opleider van 2005 en wordt geroemd vanwege zijn "colleges met veel humoristische plaatjes en filmpjes waardoor het vak radiologie goed tot leven komt". Zijn collega drs. S. Badeloe, assistent dermatologie, bleekt de beste opleider in de categorie arts-assistent van het AZM. Haar behulpzaamheid en toegankelijkheid worden erg op prijs gesteld. Beiden kregen een gouden speldje in de vorm van een stethoscoop. De beste opleiders in de perifere ziekenhuizen zijn volgens het Ko-beraad dr. M. Krekels, internist in het Maasland ziekenhuis in Sittard, en drs. W. Leclercq, werkzaam bij de chirurgie in het Maxima Medisch Centrum in Veldhoven. Drs. G. Peeters, huisarts te Maastricht en voor de vierde keer genomineerd, is voor de tweede keer tot 'beste huisartsbegeleider' uitgeroepen. De afdeling dermatologie van het Catharina ziekenhuis te Eindhoven verzorgde de 'beste stage' van het jaar 2005.

In memoriam David Rwas

It stalks the night
It stalks the day
It seeks out life
And whisks it away
It's known as death
And other things too
But it's all the same
What matters is you.
How do you see it?
What does it mean?
It's best if you know
For death is unseen.
It can take you at day
It can take you at night
Knowing death well
Can lend you some light
The passage to death
Is always unclear
And it's best to know
That you're very near.
For death is at hand
It is for us all
Know it's face well
So you don't stumble and fall
Now think hard on death
And know that it's near
And the meaning of life
Will be all to clear
And that is to live
For your hearts desire
Not to stumble or fall
But to burn with a fire.
A fire for life
To live for each day
To reach for your dreams
No matter what people say
Life is a question
And death holds a clue
Reach not for the answer
For your life's not due
Live for the moment
And die for it too
For it's the moment that counts
It, and you
Now I'm all done
I've said what I'll say
Just remember one thing
Live for the day!

After visiting last Craze party, David Rwas, participant of tutorial group 9 passed away as a result of a fatal accident caused by a heart attack.

From this place, I would like to wish family, relatives and close friends from David strength and good luck for the coming period. On behalf of Daniel's tutorial group,

Jan Scheele

BRIEVEN

Benoeming bestuursduo FHML

Vorige week kreeg de facultaire gemeenschap een persbericht waarin het college van bestuur de benoeming bekend maakte van de decaan (Hillen) en vice-decaan (Van Merode) voor de nieuwe fusiefaculteit FHML. Ik feliciteer de heren van harte met hun nieuwe functie. In hetzelfde bericht lezen we dat het team kan rekenen op een positieve steun, onder andere binnen de fusierende faculteiten. Met alle respect voor de opsteller van dit persbericht, dit is ver bezijden de waarheid. Er is binnen de faculteit der gezondheidswetenschappen breed verzet tegen de voorgestelde decaan. De faculteitsraad van gezondheidswetenschappen heeft dat verwoord in een advies aan de benoemingscommissie.

■ Henk van Berkel, voorzitter faculteitsraad gezondheidswetenschappen

FOKKE & SUKKE WAARSCHUWEN WOUTER BOS

DIE OPEN KRAAG!!!

ZO WORD JE NOOIT
COMMISSARIS BIJ
DE KONINKLIJKE...

RGvTG

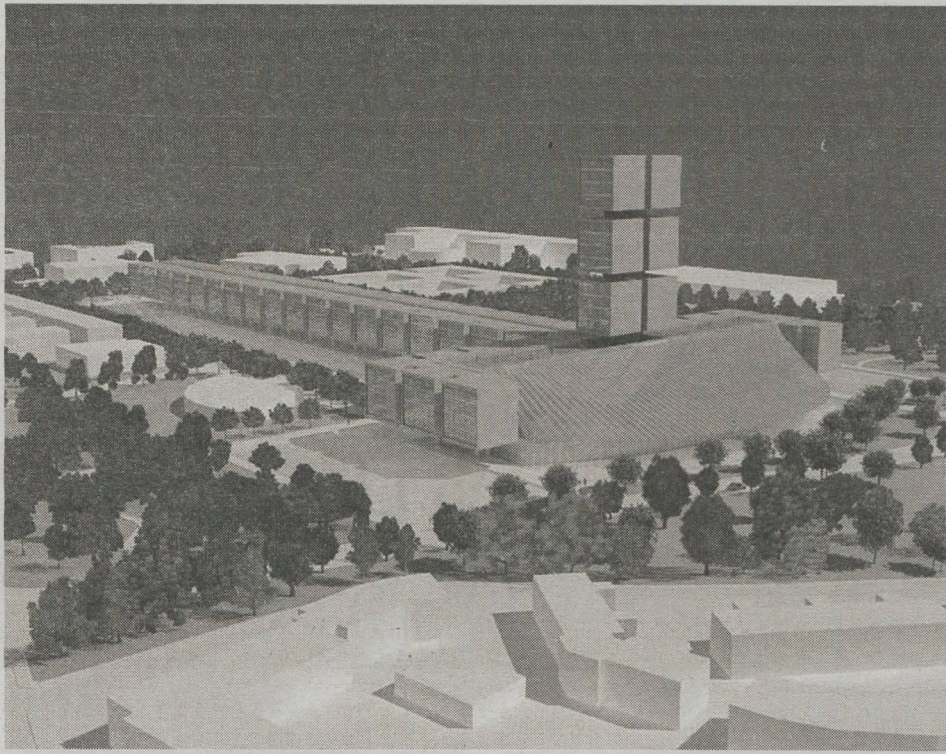
OBSERVANT

ENGLISH

Campus construction starts in April

Plans for the campus in Randwijck appear to be taking shape. The parties that are most closely involved - municipality, housing company Servatius who will build the complex, and the university who will be the main user of the sports hall and the accommodation and office facilities - presented their latest plans to the press last Tuesday. The city of Maastricht is a strong supporter of the plan, councillor Winants for urban development informed us: "We want to be a student city, which means to provide housing and everything related to it." The city council will try to obtain the necessary adaptations in the zoning plan via an accelerated procedure. Before that, however, local residents will be given the opportunity to express their views. The councillor expects that comments will focus on the possible disturbance caused by parked cars and the location of the bus lane.

With its height of almost 65 metres, the campus will dominate the skyline in Randwijck: there are no buildings that are higher. The building costs amount to approximately 130 million euros. With the Spanish architect Calatrava - a man who is given assignments all over the world - an agreement has finally been reached about certain changes, which have resulted in a more compact and more efficient project. There will now be 504 student rooms, 48 office units, as well as 48 short-stay units for foreign students who will stay in Maastricht for six months or a little longer. There will also be commercial retail and catering units and a large sports hall. Rents for the regular rooms, each four of which share a kitchen, will be up to 300 euros, while studios will cost 100 euros more. UM Sport will be one of the users of the hall, which will also be

Still from artist impression Illustration: archivé Servatius

open to the local community and sports associations. The existing sports hall in Randwijck will be demolished. The time between demolishing the one building and completion of the other will be bridged by temporarily furnishing the former printer's facility on the Debyeplein as a sports hall.

Construction will start in April; in January 2010 the campus should be finished. Everything still depends on the final approval from the Ministry of Public Housing. The latter objected recently, because it was felt that a sports hall and com-

mercial units were not part of the tasks of a housing corporation. Servatius however claims that they need these in order to break even. Director Leks Verzijlbergh does not expect any more great problems with the minister. "Unless there is a political change of direction as a result of formation of a new cabinet. Discussions are taking place at the administrative level; the minister is mainly concerned with supervision. I expect that we will manage to work things out."

■ Wammes Bos

■ News ■

Diploma lump in 2008

In 2007 Maastricht University will have a budget deficit of 1.5 million euros, but in 2008 revenues will increase considerably because of the so-called "diploma lump" providing the university with a surplus of 12 million euros. Faculties will then receive money from the government for both their last batch of old-style graduates ('doctorandussen') and their Bachelors and Masters. This will be a one-off. After 2008 the university's finances will again be in poor shape. According to the Executive Board member for financial matters, André Postema, the extra money coming in in 2008 will need to be invested in the acquisition of as many subsidies as possible from NWO (Netherlands Organisation for Scientific Research), collection box funds and other sponsors.

UL study spaces

"The UL Inner City has a shortage of study spaces; how is that going to be solved?", asked a student member of the university council last week during the budget discussions. Not by building more, said André Postema, vice-president of the Executive Board. That would be too expensive. He was thinking more along the lines of promoting Student Desktop Anywhere (working from home with the same facilities as in the UL), providing study rooms with an Internet connection in other buildings, or extending the opening hours. The last option went down well with the student members. "The present opening hours are very stu-

dent-unfriendly. The library only opens at 8:30 hrs and already closes at 22:00 hrs. To create a truly dynamic social climate, one should be able to work at least until midnight." If this is indeed a serious need, Postema reacted, then he is prepared to look into it.

Free mugs

All employees and students can look forward to a free mug, to be handed out by the Faculty of Economics and Business Administration next week. It is a token of gratitude towards the students who had such a positive judgment of the economics studies (for the second year in a row). This esteem was shown by the rankings by the Keuzegids Hoger Onderwijs (Higher Education Selection Guide) and *Elsevier* magazine, in which the Faculty of Economics came first. In *Elsevier*, it even got the highest score ever: students awarded the faculty's traineeships abroad with 9.2 on a 10-point scale.

Nsem and eLSU merge

On 1 January 2007, Maastricht student union Nsem will merge with the first Limburg Student Union (eLSU). Under the name eLSU/Nsem, an attempt will be made to breathe new life into the Maastricht student union, which is as good as dead. The merged union will represent Limburg students in the national student union LsvB.

Students from the 'Hogeschool Zuyd' in Heerlen, Sittard and Maastricht founded eLSU last March. "As we wish to represent all students

from Limburg, we approached Nsem for cooperation a few months ago. When we found out that their board only consisted of two members, we proposed a merger", says treasurer Melanie Senden, who studied fiscal economics for a year at Maastricht University, but then switched to the school of higher professional education. The two remaining board members of Nsem have handed over their duties. Why the union was on its last legs is a mystery to Senden: "I really have no idea, they were big for years"

In the immediate future, eLSU/Nsem will try to find university students, foreign students too, who would like to represent the union at the UM. They are also looking for board members (including a secretary). The chairman of the union will start his study of International Business at the Faculty of Economics in February.

Fair Trade Coffee

Coffee lovers are worried about coffee prices in Randwyck. They are afraid that they will only be able to get expensive coffee for 95 euro-cent in the new Douwe Egberts Koffiecorner. For their Fair Price, Fair Trade Coffee petition, they have already collected more than four hundred signatures. Chris Snellen, department head of hospitality services, was unaware of the existence of a petition: "Some of their demands have already been met. For two weeks, the DE Koffiecorner has been serving coffee with a 100 per cent ecological label. It is true that DE coffee is more expensive, but it also has a higher quality."

Dear Tinee

You just made the lucky hit! The strive for excellent grades seems to be the essential elixir for a vast majority of our fellow students, giving them strength in their daily quest for the ultimate career outlook. In this quest, the tutors are like gatekeepers, holding the key

position by providing the grades. They are the ones who exceed deadlines randomly, decide over grades, apparently, by throwing the dices and thus either fulfill student's boldest dreams or send them into a valley of tears. Therefore, I cannot wait to go abroad in some time, just for turning away from the daily-study-routine for a little while. Honestly, I get jealous watching the Erasmus, Socrates and whatsoever students from all over the world on our campus. According to rumors, the UM guesthouses are the centre of gravity for unrestrained and excessive parties with loads of booze and 'intercultural togetherness'. Funnily enough, I do not know a single 'regular student' who ever went there, even though the place sounds like jolly good pleasure. The whole thingy is like a myth to me, everybody knows it, but nobody was privileged to witness it so far. And it's the same with the exchange students themselves. Every girl seems to know the 'unbelievable hot Spanish guy' (principal rule: every dark haired guy is from Spain), the handsome 'Italian lover' from the 'Bocconi' university or the gorgeous 'Swedish maid' from Latvia. Everybody knows them, so many people talk about them, girls turn around their heads collectively, but nobody either knows their names, home universities or the country where they really come from. Actually I wonder, to what extent they really do experience pieces of the country's culture they are currently staying at, except the benefits of tasty 'frites speciaal' or some hectoliters of Dutch brewery products? Somehow they seem to live in their own Erasmus soap bubble, in a certain way separated from the town's real student life. Hopefully it will be differently when I go abroad, even though I would not be bothered as long as the girls there fancy me as much as the girls here do it with the Bocconi-guy. Tinee, enjoy the guys as long as they are here. After Christmas they will probably be gone and other handsome foreign exchange students will take their places, mythical and unknown as their forerunners.

Marc

My fabulous neighbourhood

Daalhof's dual nature

Student: Maurice Habets (20), second-year student at University College
District: Daalhof
Street: Lutetiahof 3
Accommodation: room in a student house
How long: three months

At the children's animal farm in Daalhof – a district that is located beyond the Brusselsepoort in the direction of Belgium – children are running about in high spirits, dressed up as St. Nicholas' black helpers. Some are being lifted onto the back of bicycles by their mothers, while others are still painstakingly petting an uninterested cow.

A few streets further, in the Lutetiahof, children are also playing on the street. "Daalhof is a typical family neighbourhood", says Maurice Habets' neighbour from across the road. "It is the classic example of a 'normal' neighbourhood. Not common but not elite either, with lots of young families and an occasional elderly citizen."

Students are hard to find in this neat, sparsely set up district with single-family homes and blocks of flats from the seventies. Habets has lived here almost his whole life. From the skylight of his student house – the only one in the area – he points out the houses where he grew up. "First there, then more up that way. I left home in September, but my parents still live around the corner, a hundred meters further on."

Maurice Habets felt that the time was right to start living by himself, but did not want to pay too much. He rents a room, owned by a landlord friend, for a reasonable price. The room is big and he doesn't mind cycling the fifteen minutes into town. The students have a 'hello' relationship with the neighbours. Except for the one time that a housemate parked his car with Ger-

Maurice Habets Photo: Philip Driessen

man number plates in front of the not-so-young neighbour's house. "He came to our door, because he was not happy with that."

During a walk through the area, the most striking thing is the large number of shops. Supermarkets and chemists abound, while the Brusselsepoort shopping centre is only around the corner. "In Daalhof, the largest district of Maas-

tricht, there are enough people to keep the shops

in business." He thinks that the locals have no need for places of entertainment. "They are busy with work and their children, so they do not need to go to a club or the pub. There is not a single pub here. Just across the border in Wolder there are three in a row, funny, don't you think?"

However, not everything about Daalhof is equally prim and proper. We walk along the flats of Daal-

hof-Noord, characterised by Maurice Habets as quite a bit more "common" than the rest of the area. It is clear to see. No well-behaved school children playing on the street, but older youths in black bomber jackets. "When we were young, we already knew that it was best to stay away from Daalhof-Noord. It was a little dangerous there."

■ Marlies van de Wiel

Credible Elizabeth and Blair in *The Queen*

★★★★

When Princess Diana died in August 1997, I was eleven years old. So I was quite oblivious to what her death brought about. Only now, having seen *The Queen* by director Stephen Frears, I realise that it was enormous, gigantic even.

The Queen describes what happened during the week after Diana's death. That Queen Elizabeth (fantastically played by Helen Mirren) had a bad relationship with Prince Charles' former wife was common knowledge, but that she would shroud herself in silence even after her death, was - to put it mildly - not easily understood. Because the British people mourned about the 'people's princess' on a massive scale. Day by day, the headlines turn more critical of the

absence of a reaction from Buckingham Palace – there is not even a flag, let alone one flying at half mast – and opinion polls show that support for the monarchy as such is dropping: one in four British citizens is in favour of abolishing the monarchy. Tony Blair (Michael Sheen), who has only recently taken up office, acknowledges the gravity of the situation and, however difficult this is considering the fresh relationship with the queen, softly increases the pressure on Elizabeth to come with a reaction after all. As a result, she issues a public statement at the end of the week.

A monarchy that is stuck in its ways, has lost all contact with the people and hides at its Scottish estate: a topic that can easily go wrong. After all, caricature is lurking in the background. But in *The Queen*, Frears has managed to make both

Elizabeth and her court credible: these people truly had no idea what was going on.

At the same time, there is no shortage of dry English humour. For example, to the Queen mother's horror, her own funeral scenario is taken as the model for Diana's – after all, it had already been rehearsed. But instead of kings and presidents, the guests will now be "soap stars and homosexuals", Prince Philip comments with disdain.

The Queen makes ample use of documentary footage from 1997 and cleverly mixes it with its own scenes, which are apparently based on excellent research and an adequate amount of fantasy. Peter Morgan's scenario was screened for inaccuracies by staff of the royal family. There appeared to be none.

■ Myrte Dujardin

Cultural tip

Murphy's quiz night

What: Murphy's quiz night
When: Every Tuesday at 20:30 hrs
Where: John Mullins Irish Pub, Wyckerbrugstraat 53
Admission: €2.50

Which plant has the largest seeds in the world? What is the capital city of Delaware? General knowledge is being tested in John Mullins Irish Pub on the Wyckerbrugstraat during the Murphy's Quiz Night every Tuesday. A kind of Trivial Pursuit quiz, consisting of eight rounds with questions on such topics as music, film, geography, mythology, and biology. Individual participation is possible, but if you want to increase your chances of winning the quiz then it is better come with a team (maximum of five people), because the questions are not all equally easy.

Murphy's Quiz Night is a pub game (organised by beer brewer Murphy's) which is played at seventy different locations in the Netherlands. Most pubs play the game in Dutch, but John Mullins plays the English version. Café Aux Arcades on the Sint Annalaan 111 has a 'quiz time' every Wednesday evening at eight o'clock. The local question master immediately switches to English as soon as foreign students participate. Participants must adhere strictly to the rules of the game. Anyone who misses a question can only ask at the end of each round for that question to be repeated. You are strongly advised against getting into a discussion with the question master: the rules of the game state that he is always right.

“De kernvraag is: geven we geld uit aan dingen die er het meest toe doen?”

▶ *Vervolg van pagina 1*

is een Talencentrum een vanzelfsprekende voorziening, dat staat niet ter discussie. Het college vraagt zich alleen af of zo'n voorziening centraal gefinancierd moet worden.” Van Leeuwen gaat de komende maanden rekenen en alternatieve scenario's uitwerken. “Moeten we het aanbod aanpassen? Naar een ander financieringsmodel? Of andere tarieven hanteren? Voor faculteiten zullen de prijzen waarschijnlijk omhoog gaan. Of dat ook voor de studenten geldt, weten we nog niet. We willen die cursussen graag laagdrempelig houden, maar dat kan alleen met een bijdrage uit de centrale middelen.”

Ook de post HRM (Human Resources Management) krijgt vanaf 2007 150 duizend euro minder. “We kunnen nu mensen via andere wegen een opleiding aanbieden, denk aan de ESF-subsidie waaruit de talencursussen worden betaald.” Het Centrum voor Gender en Diversiteit moet vanaf 2008 inleveren (395 duizend uit de centrale pot), maar dit betekent niet dat het gaat verdwijnen. Het zou bijvoorbeeld kunnen 'indalen' in de faculteit CMW en gaan meedoen in het interne verdeelmodel (UMA).

Postema wees erop dat er nog meer bezuinigen aankomen. “De kernvraag is: geven we geld uit aan dingen die er het meest toe doen? De lijst zal nog langer worden. Voor sommige zaken was het te kort dag om ze in de begroting voor 2007 op te nemen.” Ook verwacht het college dat het project Stroomlijning UM, dat moet leiden tot een efficiëntere bedrijfsvoering, geld zal opleveren dat vervolgens weer besteed kan worden aan onderwijs en onderzoek.

Extra geld is vanaf komend jaar beschikbaar voor de verbetering van de onderwijskwaliteit (2 ton per jaar) en de oprichting van een Educational Resource Center (280 duizend per jaar). Hier moeten niet alleen de *best practices* uit de verschillende faculteiten samenkomen, het dient ook als aanjager voor verdere onderwijsvernieuwing. Daarnaast wordt er in 2007 vijf ton gereserveerd voor nieuwe initiatieven op het gebied van onderwijs en onderzoek, dit bedrag loopt op tot vijf miljoen in 2011. Ook is er geld voor de ontwikkeling van een Interdisciplinair Forensisch Instituut, waarin de juristen en de psychologen gaan samenwerken en dat mogelijk kan uitgroeien tot een Maatschappelijk Top Instituut (MTI), waardoor er zicht komt op subsidie van de overheid. De Maastrichtse faculteiten die par-

Het college van bestuur, rechts vice-voorzitter Postema Foto: Philip Driessen

ticiperen in de zogeheten vier Technologische Topinstituten (TTI) ontvangen het komend jaar een bijdrage van 1,3 miljoen euro uit de centrale UM-middelen.

In 2010 moet 30 procent van de bachelors en 50 procent van de masters uit het buitenland komen. Om dat te bereiken wordt vanaf 2007 vier ton euro meer uitgetrokken voor werving. De juridische faculteit krijgt vijf ton extra voor de ontwikkeling van een Engelstalige European Law school. Het is een van de initiatieven, naast bijvoorbeeld de ontwikkeling van een opleiding Belgisch/Nederlands recht samen met Hasselt en Leuven en een reorganisatie in 2004-2005, die de faculteit structureel uit de rode cijfers moeten halen.

“In hoeverre houdt deze begroting rekening met het extra onderzoeksgeld van 11,3 miljoen euro dat onder andere via de VSNU kan binnenkomen”, wilde universiteitsraadsvoorzitter Louis Berkvens vorige week weten. Niet, luidde het korte antwoord. Postema: “We zetten het er pas in, als er zekerheid is. Maar als we dit krijgen, dan betekent dit een jaarlijkse substantiële investering in onderzoek.” En hoe zit het met de post “strategische ruimte” van het college van bestuur, vroeg raadslid Dirk Tempelaar zich af. Die staat voor 2007 op nul, maar in 2008 gaat het om 2,4 miljoen oplopend tot acht miljoen in 2011 omdat er meer wordt afgeroomd van het bedrag dat binnenkomt via de overheid (eerste geldstroom). “Is dit fair”, vroeg raadslid Arjen

Blokland. “Iedereen zit op de nullijn, de strategische ruimte voor de faculteiten is klein.” Dat laatste werd door Postema bestreden. “Gezondheidswetenschappen en economie hebben grote reserves.” En wat het andere betreft: “Het college maakt nu gericht geld vrij om nieuwe zaken te bekostigen. Het is vrij besteedbare ruimte die in lijn met het strategische programma zo veel mogelijk ten goede aan de faculteiten zal komen.”

De commissie van de universiteitsraad gaf vorige week een positief advies over de begroting. Gisteren, na het ter perse gaan van *Observant*, stond de begroting op de agenda van de universiteitsraad.

■ *Riki Janssen*

■ ■ Onderzoek ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

“Langer studeren loont niet”

Levenslang leren, maar ook bestuurswerk en stages kosten de maatschappij onnodig veel geld. Studenten kunnen beter zo vroeg mogelijk hun diploma halen. Dat vindt de Maastrichtse hoogleraar economie Lex Borghans, die vorige week zijn inaugurele lezing hield.

De politiek heeft de mond vol van investeringen in onderwijs maar ergens loopt een grens, stelt hoogleraar (arbeidseconomie en sociaal beleid) Lex Borghans in zijn oratie *Leren in Nederland vanuit een economisch perspectief*. Te veel studeren rendeert niet.

Leren we nu te veel? “Voor elke twee uur die we in een mensenleven werken, besteden we al één uur aan leren. Dat is inclusief lagere school, middelbare school, huiswerk, studie, cursussen, enzovoorts. En dan hebben we nog niet eens meegeteld dat mensen ook op hun werk dingen leren. Als we nog meer tijd aan leren besteden, blijft er minder tijd over om te werken. Dan hebben we dus minder tijd om

de dure investeringen in onderwijs terug te verdienen.

Wat mij betreft is de vraag vooral: wanneer moeten we leren? Hoe eerder je iets leert, hoe langer het zichzelf terugbetaalt. Sommige politici willen dat ouderen langer doorwerken om de WAO betaalbaar te houden, maar ik heb uitgerekend dat je hetzelfde zou kunnen bereiken als iedereen zijn opleiding een jaartje sneller zou afmaken. In totaal gaat 5,7 miljard euro per jaar verloren doordat mensen langer studeren of later in hun leven een tweede opleiding gaan volgen.”

Onderwijs heeft toch niet alleen een economisch doel? “Nee, maar voor persoonlijke ontwikkeling of burgerschap geldt hetzelfde: hoe eerder we het verwerven, hoe liever. Als je pas een maand voor je dood leert hoe je een goede burger moet zijn, dan heb je er weinig meer aan. De overheid wil levenslang leren aanmoedigen, maar geeft daar geen solide argumenten voor. Misschien dat een deel van de beroepsbevolking even een inhaalslag moet maken, maar

verder zou de overheid vooral moeten stimuleren dat haar burgers zo vroeg mogelijk vollopende leren.”

Dus de overheid moet het onderwijs effectiever maken? “Ja. Het heeft meer zin om de uitval van studenten te beperken en het rendement te verhogen dan te stimuleren dat werknemers zich bijscholen. Het is bijvoorbeeld van levensbelang dat jongeren een goede studiekeuze maken. Informatie over opleidingen zou openbaar moeten zijn, maar vooral moeten studenten een veel beter beeld krijgen van hoe hun leven er uitziet als ze eenmaal werken. De leefwereld van een jongere is totaal anders dan die van een dertig- of veertigjarige, maar toch moeten ze al jong keuzes maken die voor heel het leven belangrijk zijn. Voor de maatschappij is het zaak dat jongeren zo goed mogelijk kunnen kiezen.”

U keert zich ook tegen stages. Waarom? “Tijdens stages leren studenten vooral dingen die ze ook in hun eerste werkjaar hadden kun-

nen leren. Daar hoeft de overheid niet in te investeren. Een stage heeft misschien nut bij sollicitaties, maar dat is een strikt individueel belang: voor de staat maakt het niet uit wie die baan krijgt, zolang de vacature maar wordt opgevuld.

Voor sommige opleidingen kun je natuurlijk niet zonder stages: opleidingen tot arts, leraar of psycholoog. Maar als het niet hoeft, schaf ze dan af.

Voor bestuurswerk geldt hetzelfde. Natuurlijk is het prima als studenten extra activiteiten ondernemen, maar ik zie geen reden waarom een studie niet gewoon veertig uur per week in beslag zou moeten nemen: als een student in tien uur bestuurswerk per week meer leert dan in tien uur studeren, dan is er iets mis met ons onderwijs. Vergaderingen leiden en sociaal gedrag kun je allemaal in de praktijk leren. Voor het individu is *CV-building* lucratief en rationeel, maar vanuit maatschappelijk perspectief draaien we er verlies op: ze hadden in die tijd beter kunnen studeren.”

■ *HOP, Bas Belleman*

Jurist Ineke Boerefijn bezet de vierde Opzij-wisselleerstoel

Vrouwenmishandeling is ge

Eerwraak, genitale verminking, verkrachting, fysieke en lichamelijke mishandeling binnen het huwelijk, gedwongen prostitutie. Geweld tegen vrouwen heeft pas in de jaren negentig van de vorige eeuw een stevige plek gekregen op de politieke agenda. Erg laat, zegt Opzij-hoogleraar Ineke Boerefijn. Nog steeds valt er genoeg te bestrijden, zowel in Afrika, Amerika als Europa. Morgen houdt ze haar oratie: *De blinddoek opzij*.

■ Tekst: Wendy Degens

■ Foto: Philip Driessen

"Op geen enkele manier kan ik uitleggen hoe dit voelt. Het is alsof iemand in het vlees van je dijbeen aan het snijden is of je arm er afsnijdt, met het verschil dat dit de gevoeligste plek van je lichaam is. Ik verschoof echter geen centimeter, omdat ik me Aman herinnerde en wist dat er geen ontsnappen aan was", schrijft auteur en supermodel Waris Dirie in haar autobiografie *Mijn Woestijn*. Nomadendochter Waris Dirie was vijf jaar toen ze werd besneden in Somalië. Genitale verminking is een extreme vorm van mishandeling, zegt Ineke Boerefijn. De ingreep is traumatisch en pijnlijk en kan tot de dood leiden. Hoewel Afrikaanse overheden -besnijdenis komt het meest voor in landen als Somalië, Congo, Nigeria en Kenia - speciale programma's subsidiëren die dit soort praktijken moeten uitbannen, is het een diepgewortelde traditie. "En juist daardoor is het lastig om aan te pakken. Moeders houden het in stand omdat ze worden verstoten als ze hun dochter niet laten besnijden. De vrouwen moeten weten dat ze ook een echte vrouw kunnen zijn zonder dat ze besneden zijn. Men geeft voorlichting, bedenkt vervangende rituelen, maar het werkt allemaal nog maar mondjesmaat."

Dichter bij huis: Europa en Nederland. Genitale verminking komt minder voor, maar mishande-

ling door de partner des te meer. En het is niet alleen in Soedan of Rwanda waar vrouwen massaal worden verkracht in oorlogstijd. Tijdens de oorlog in voormalig Joegoslavië gebeurde hetzelfde. Kortom, geweld tegen vrouwen is geen ver-van-mijn-bedshow. Dat weet Ineke Boerefijn maar al te goed. Ze werkt als universitair hoofddocent bij het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten van de Universiteit Utrecht, is afgestudeerd internationaal jurist en houdt zich al jaren bezig met mensenrechten en specifiek vrouwenrechten. Sinds 1 maart is ze één dag in de week te vinden in het Maastrichtse Centrum voor Gender en Diversiteit als bijzonder hoogleraar op de vierde Opzij-wisselleerstoel.

Mensenrechtendiscours

Genitale verminking in Afrika, eerwraak in Europa, het Vrouwenverdrag uit 1979, een onderzoek naar huiselijk geweld in Nederland. Boerefijn legt verschillende onderwerpen op tafel, maar er is één rode draad: vrouwenrechten.

Notabene *Opzij*, het maandblad dat de leerstoel ter gelegenheid van zijn vijfentwintigjarig bestaan in het leven riep, schreef afgelopen april: "Nieuwe Opzij-hoogleraar brengt geweld

tegen allochtone vrouwen in kaart". Boerefijn schudt haar hoofd. "Dat klopt niet. Dat is niet het soort onderzoek dat een jurist doet." Nee, ze duikt in het mensenrechtendiscours en onderzoekt hoe daarin wordt omgegaan met geweld tegen vrouwen. Onder discours verstaat ze het hele wereldje van mensenrechtenverdragen, comités en internationale hoven als het Euro-

pees Hof voor Mensenrechten in Straatsburg en het Internationaal Strafhof in Den Haag. Alles wat met mensenrechten te maken heeft, neemt ze onder de loep: wat is er al bereikt voor vrouwen en wat zou er nog verbeterd moeten worden? "Verschillende comités van de Verenigde Naties die toezien op het naleven van mensenrechten wijzen erop dat slachtoffers

toegang
niet ge
medisch
ning vo
met gev
ten. Da
Strafho
slachto

En ver-van-mijn-bedshow

Opzij-wisselleerstoel

Jurist Ineke Boerefijn is de vierde vrouw op een rij die zich Opzij-hoogleraar mag noemen. Zij volgde in maart de filosoof en medicus Marli Huijter op. Eerder bekleedden Liesbet van Zoonen en Maaike Meijer de leerstoel die het maandblad Opzij ter gelegenheid van zijn vijftienvigjarig bestaan in het leven riep. De leerstoel is gevestigd binnen het Centrum voor Gender en Diversiteit en is bedoeld als een stimulans voor de benoeming van meer vrouwelijke hoogleraren. De wisselleerstoel is voor één dag in de week en loopt tot september 2008.

VN-Vrouwenverdrag

In 1979 kwam tijdens de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het VN-Vrouwenverdrag tot stand, oftewel het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie jegens vrouwen. Het gaat om discriminatie op alle maatschappelijke terreinen: arbeid, onderwijs, politiek, sociale en culturele leven, enzovoort. Het was toen nog niet haalbaar, vertelt Ineke Boerefijn, om er een bepaling over lichamelijke integriteit in op te nemen. "Veel landen konden niet garanderen dat het lichaam van vrouwen niet zou worden aangetast. Denk aan genitale verminking. Dat was een stap te ver."

In 1992 werd in de Algemene Aanbeveling 19 vastgelegd dat geweld tegen vrouwen ook een vorm van discriminatie is. Het was de tijd van een goed georganiseerde lobby van vrouwenorganisaties en deze richtte zich vooral op de Wereldconferentie in 1993, de Bevolkingsconferentie in 1994 en de Wereldvrouwenconferentie in 1995. Overigens werd toen ook een speciale VN-rapporteur voor geweld tegen vrouwen aangesteld. Nu is dat de Turkse professor Yakin Ertürk.

Een speciaal comité, het VN Comité inzake de uitbanning van discriminatie van vrouwen, ziet toe op de naleving van het Vrouwenverdrag. Bovendien is het juridisch bindend. Landen die hebben getekend, zijn dus verplicht om zich eraan te houden. Het comité vraagt van elk land één keer in de vier jaar een rapport met de stand van zaken. Aan de hand daarvan kan het per land specifieke aanbevelingen doen. Nederland is onlangs op het matje geroepen over het beleid van de Nederlandse partij SGP. Sinds kort mogen vrouwen lid worden, maar voorheen waren ze uitgesloten. Nog steeds mag een 'SGP-vrouw' geen vertegenwoordiger zijn in de Tweede Kamer of gemeenteraad.

kracht hoeven hun gruwelijke verhaal niet vier keer maar slechts één keer te vertellen. En ze hoeven niet oog in oog te staan met de dader, mocht dat te traumatisch zijn."

Boerefijn onderzoekt ook de juridische aansprakelijkheid van de overheid in bepaalde gevallen van mishandeling. Ze geeft een concreet voorbeeld, een internationale casus: "In Brazilië werd een vrouw stelselmatig mishandeld door haar echtgenoot. De vrouw liet de zaak voorkomen bij de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Rechten van de Mens en deze tikte de overheid op de vingers. De Commissie vond dat de overheid te weinig had gedaan wat betreft de rechten van de vrouw, opvangmogelijkheden en politiewerk. Een bijzondere uitspraak, want de overheid werd hier verantwoordelijk gehouden voor wat burgers elkaar aandoen."

Huiselijk geweld

Niet alleen internationaal, maar ook nationaal is er nog veel te bereiken als het gaat om vrouwenrechten, vertelt de bijzonder hoogleraar. Samen met collega's van het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten stelde ze enkele jaren geleden een rapport op voor het ministerie van Sociale Zaken. De minister wilde weten hoe de Nederlandse overheid omgaat

met de verplichtingen die het VN-Vrouwenverdrag stelt. Oftewel: doet Nederland voldoende om geweld tegen vrouwen te voorkomen? Het onderzoeksrapport dat Boerefijn in 2001 aan het ministerie overhandigde, bevatte ruim honderd aanbevelingen. Nu wil ze die opnieuw bekijken en updaten. "Ik ben bang dat ik 95 van de 108 aanbevelingen kan laten staan. De overheid heeft ze in de afgelopen jaren wel erkend, maar er geen consequenties aan verbonden." De belangrijkste aanbeveling: geen losse ministeries en afdelingen die zich bezighouden met geweld tegen vrouwen, maar één duidelijk en samenhangend beleid. Het wel en wee van migrantenvrouwen wordt behandeld bij Vreemdelingenzaken, dossiers van huiselijk geweld komen bij Justitie terecht, maar ook de ministers van Sociale Zaken en Binnenlandse en Buitenlandse Zaken bemoeien zich op verschillende terreinen met dit onderwerp. "Te veel versnippering", vindt Boerefijn. Een ander punt: "Er ligt te veel nadruk op strafrechtelijke maatregelen. De oorzaak van huiselijk geweld wordt niet aangepakt." En die ligt volgens haar in het feit dat mannen die hun echtgenote of vriendin slaan of bedreigen haar meestal als minderwaardig beschouwen. "Dat foute stereotiepe denken moet worden aange-

pakt. Door voorlichting, publiekscampagnes. Daarnaast berusten vrouwen ook vaak in hun slachtofferrol, omdat ze denken dat het heel normaal is. Of zij hebben niet de macht om er iets aan te doen, omdat ze economisch afhankelijk zijn van hun echtgenoot. Die economische zelfstandigheid zou veel meer gestimuleerd moeten worden."

Toch wil Boerefijn ook de positieve kanten benoemen, net name als het om huiselijk geweld gaat. "In het voorjaar start Nederland eindelijk een landelijke publiekscampagne. In het verleden riep de overheid nog dat ze er niets aan wilde doen, omdat ze bang was dat ze de hoeveelheid hulpvragen niet aan kon. Onverantwoord." Ook een ander item wordt aangepakt. In januari gaat een wetsvoorstel naar de Kamer dat het mogelijk maakt een huisverbod op te leggen aan degene van wie een dreiging van huiselijk geweld uitgaat. De persoon, vaak een man, mag tien dagen lang zijn woning niet betreden. Uit cijfers, vertelt Boerefijn, blijkt dat er zo'n 57 duizend meldingen per jaar bij de politie binnenkomen. "Vrouwenmishandeling is heel lang gezien als een privéprobleem, iets wat achter de voordeur plaatsvindt. Gelukkig beseft men nu dat het een maatschappelijk probleem is waaraan de overheid iets moet doen."

Ineke Boerefijn

toegang moeten hebben tot de rechter. Dat is niet genoeg. Er moet ook aandacht zijn voor medische, sociale en psychologische hulpverlening voor vrouwen die te maken hebben gehad met geweld. Ook dat hoort tot de mensenrechten. Daartegenover heeft het Internationaal Strafhof experts in dienst die zich wel om het slachtoffer bekommeren. Vrouwen die zijn ver-

Sartre op een begrijpelijke manier

Het is een drukte van belang in de oefenruimte van Studenten Toneelvereniging Alles is Drama. Spelers, kostuumontwerpers en decorbouwers begroeten elkaar uitbundig bij de eerste openbare repetitie van hun nieuwe stuk *Met gesloten deuren* van Jean-Paul Sartre. Regisseur Heiny Eilkes drukt het publiek op het hart nog niet te veel te verwachten. "We hebben dit stuk in no time ingestudeerd. Acht weken, voor lappen tekst waar soms wel een jaar voor staat. Vandaag spelen we voor het eerst voor publiek, dus iedereen is best zenuwachtig." Die waarschuwing blijkt niet nodig. Onder de tl-verlichting van de sfeerloze repetitieruimte spelen de acteurs overtuigend hun rol van drie vreemden die door een 'huisnecht' worden samengebracht in een kamer. Waar ze zich

precies bevinden en waarom ze daar zijn blijft lange tijd onduidelijk. Wat moeten ze met elkaar? "Het stuk draait om de interactie tussen deze drie onbekenden", zegt Eilkes. "Langzaam komen ze tot de ontdekking dat ze tot in de eeuwigheid op elkaar zijn aangewezen. Ze moeten er dus maar het beste van maken, met z'n drieën in die kamer. Dat lukt niet. 'De hel, dat zijn de anderen' is niet voor niets de bekendste zin uit het stuk."

De acteurs zelf vinden hun spel nog voor verbetering vatbaar. "Dit is serieus toneel", zegt Paul Kubben. "Al die emotie onder de oppervlakte is erg moeilijk om te spelen." Medespelster Anna Custers vergelijkt het met een draaikolk. "Wie eenmaal op toneel is komt er niet meer af en de personages sleuren elkaar

steeds verder mee de diepte in. Die spanningsboog bouw je pas op als je het hele stuk achter elkaar speelt, en daar zijn we eigenlijk net pas mee begonnen."

Voor de première volgende week heerst een gezonde spanning. Een goed teken, vinden de acteurs, want "zonder druk presteer je minder". Waarom moeten mensen *Met gesloten deuren* gaan zien? Custers: "Het is Sartre op een begrijpelijke manier. En het is gewoon een heel goed stuk."

■ **Marlies van de Wiel**

Met Gesloten Deuren, 13 t/m 16 december, Huis van Bourgondië. Aanvang: 20:00 uur. Reserveringen 043-3885358 of allesiisdrama@hotmail.com

Stoeipoesjes en bollebozen

"I've got the brains, you've got the looks, let's make lots of money", klinkt de passende tune van de Pet Shop Boys in *Beauty & de nerd*. Het vat het concept van het televisieprogramma in een notendop samen. Bloedmooie, maar domme dames worden gekoppeld aan hyperintelligente, maar sociaal onhandige heren. De stelletjes krijgen allerlei opdrachten met de bedoeling elkaars IQ en EQ op te krikken; het winnende koppel krijgt 25 duizend euro. Een "uniek sociaal experiment", volgens de programmamakers. In werkelijkheid is het keiharde uitlach-televisie.

Zo bleek tijdens de eerste aflevering dat het kennisniveau van de beauty's ver onder dat van de gemiddelde basisschoolleerling ligt. Eenvoudige vragen als hoeveel is twee dozijn, in welke stad staat de toren van Pisa of in welke windstreek

gaat de zon op, beantwoordden de dames respectievelijk met "2000", "Rome" en "windstreek?". Maar ook de heren weten zich keer op keer volstrekt belachelijk te maken. Met hun dikke brillenglazen, idiote kapsels en vieze T-shirts zien ze eruit alsof ze uit een stripboek zijn weggelopen. Hun gestuntel is zó knullig dat het zelfs geen plaatsvervangende schaamte meer oproept. "Doe eens iets uitdagends met die plant", zegt een arme *nerd* tegen zijn schoonheid in een poging een sexy foto van haar te maken. "Doe maar alsof de boom je vriendje is."

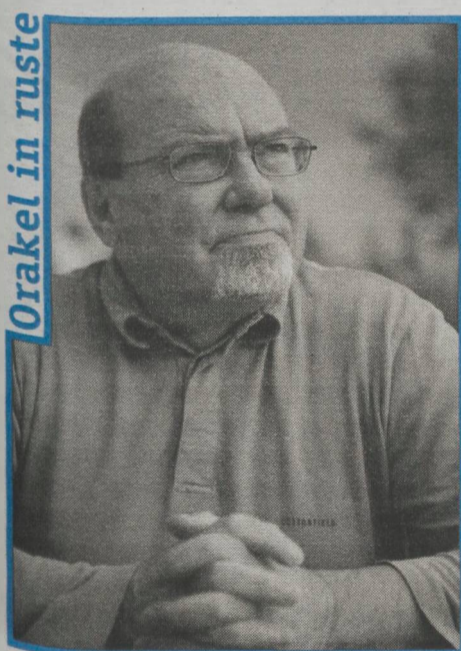
Als klap op de vuurpijl is de helft van de deelnemers Belg, wat door het taalgebruik onbedoeld tot hilarische situaties leidt. Er zijn de laatste tijd wel meer Belgisch-Nederlandse coproducties op tv (*Expeditie Robinson*, *Undercover Lover*, *Dan-*

cing on Ice), maar het blijft onwennig. "Mag ik aan uw poep zitten?", horen we een Belg aan een dame vragen; in de ondertiteling wordt het vertaald met: "Mag ik je billen masseren?".

In *Beauty & de nerd* worden stereotypen niet overwonnen, maar bevestigd. Mooie vrouwen zijn dom, technische jongens zijn onhandige sukkel en Belgen bezigen een mallotige taal. Het is een laag-bij-de-grondse vorm van entertainment. Maar toch gaat iedere maandagavond de televisie aan en lachen we besmuikt in ons vuistje. Want niets is prettiger dan je eigen vooroordelen bevestigd te zien - en daar nog eens wat schepjes bovenop.

■ **Eva de Valk**

Beauty & de Nerd, RTL 5, maandag 21.30 uur

Geen heiligen, geen engelen

Als lid van de VLAM, de Vereniging Literaire Activiteiten Maastricht, kom ik wel op de maandelijkse bijeenkomsten. Op de eerste donderdag rond lunchtijd, in het Centre Céramique en toegankelijk voor iedereen. Gewoonlijk houdt een bevoegen deskundige een mooie lezing. Soms is het woord aan de gewone leden. Dan raadt een ruime handvol bevoegen lezers het boek aan dat volgens ieder van hen in de komende vakantie- of feestperiode niet ongelezen mag blijven. De bedoeling is uiteraard niet de toptien van de laatste week aan te prijzen. Op de eerste donderdag van december mag ik zowaar een literaire voorkeur uitspreken.

In 1990 kocht ik *Praagse ochtenden* van de Tsjechisch schrijver Ivan Klima. In die tijd kwam

een stroom op gang van boeken van auteurs uit Oost-Europa die na de val van het Sovjetrijk eindelijk bovengronds konden publiceren. Klima is geboren in 1931. Hij overleefde het kamp Theresienstadt. Hij nam als aankomend schrijver deel aan de activiteiten die in 1968 tot de Praagse Lente leidden. Nadat deze was neergeslagen kreeg Klima een publicatieverbod. Lange tijd heeft hij onder andere als straatveger moeten werken. In tegenstelling tot de andere twee van de huidige Tsjechische Grote Drie, Milan Kundera en Josef Skvorecky, heeft hij zijn land nooit blijvend verlaten. Wijzen de emigranten vooral op de last van de onderdrukking, de thuisblijver vertelt van het elke dag overleven in een dictatuur die niet meer aan moord en doodslag doet. Klima is

meester in de beschrijving van een treurig, hilarisch bestaan waarin niemand precies is wie hij voorgeeft te zijn. Ik leerde van hem dat het leven van de klikspanen en af luisteraars nog zinlozer is dan dat van de vervolgdgen.

Praagse ochtenden is niet de voorkeur die ik zal uitspreken. In 2005 verscheen in de Nederlandse vertaling Klimas roman *Geen heiligen, geen engelen*. Het speelt zich af in 1998. Praag worstelt niet alleen met het verleden, maar ook met de neoliberale zegeningen van het Vrije Westen. Klima komt in deze grote roman gevaarlijk dicht bij het volle leven zoals wij dat kennen. Niet Kluun, maar Klima moet u lezen. Die schrijft pas over deernis en de liefde.

■ **Hans Philipsen**

Hoop aan de Maastrichtse pophorizon

"Waar is hier ergens een popcentrum", vroeg een aankomende student tijdens de afgelopen Inkom. Deze nieuwkomer in de stad had weinig op met discotheken als de Alla en was op zoek naar iets als de Amsterdamse Paradiso. "Gewoon een tent waar je bandjes kunt kijken weet je wel", voegde hij eraan toe in een onmiskenbaar randstedelijke tongval. Maar zo gewoon is dat niet in Maastricht. Waar de popcultuur boven de grote rivieren lijkt te floreren blijft het in Nederlands zuidelijkste stad angstvallig stil. Hoe kan dat? En belangrijker: is er hoop op verbetering?

Het provinciale popklimaat is niet overal even slecht. Noord-Limburg doet het relatief goed qua programmering en bezoekersaantallen en in het zuiden heeft Heerlen met *Nieuwe Nor* sinds deze week een mooi nieuw poppodium. Er zijn dus

mogelijkheden in Limburg. Dat Maastricht als enige Nederlandse gemeente van meer dan honderdduizend inwoners geen eigen popcentrum heeft ligt vooral aan de stad zelf. Die wil zich immers profileren als koop- en vermaakparadijs. In het lustoord van Preuvenemint, Winterland en André Rieu heeft een bloeiende popcultuur geen prioriteit. *Maastricht, dat gun je jezelf*, maar niet als je gewoon bandjes wilt kijken en al helemaal niet als je zelf in een band speelt.

Om te kunnen repeteren wijken Maastrichtse bands massaal uit naar illustere plaatsen als Ulestraten en Gronsveld. De lokale popscene is daarom erg gefragmenteerd. Ieder groepje 'doet zijn ding' maar heeft weinig idee waar anderen mee bezig zijn. Bands mogen zich dus sociaal opstellen in plaats van alleen de plaatse-

lijke politiek de schuld te geven. Maar zonder muziekcentrum binnen de stadsgrenzen is dat wel lastig te realiseren.

Gelukkig is daar nu de Muziekgieterij. Door het aanbieden van repetitieruimten en een ontmoetingsplaats hoopt deze stichting de Maastrichtse popcultuur nieuw leven in te blazen. In de oude L1-studio is inmiddels een voorzichtige start gemaakt. Maar omdat deze huisvesting voorlopig is, blijven verdere politieke en financiële steun noodzakelijk. Daarnaast heeft de Muziekgieterij vooral tijd nodig. Na zo'n lange periode van popmuzikale apathie moeten bands en publiek weer aan elkaar wennen. Wellicht dat de Maastrichtse popscene dan ooit haar eigen André Rieu zal voortbrengen.

■ **Jan-Willem van Hees**

LIZ

Goodbye

Achter het raam staan drie spookachtige figuren. Ze zwaaien naar buiten, naar de auto die wegrijdt. Die drie figuren zijn mijn zus, mijn moeder en ik in witte badjassen. In de auto zit mijn andere zus die na een bezoek van een week in alle vroegte terugkeert naar haar thuis op een ander continent. Ik weet niet hoe vaak ik al zwaaiend achter dat raam heb gestaan en ook niet hoe vaak ik zelf degene ben geweest die wegging. Ik weet wel dat mijn zussen en ik expert zijn in gedag zeggen. Gedag met het onuitgesproken "jou zie ik het komende half jaar niet meer".

In het bezoek wordt altijd zo veel mogelijk gezelligheid gepropt: overdadig eten, veel wijn en vooral veel gezelligheid. Aan tafel met de hele familie wisselen mijn zussen en ik blikken uit, we maken onze eigen grapjes door alleen maar te kijken. Natuurlijk snapt de rest van de familie niet waarom we dubbel liggen, en eerlijk gezegd vinden wij dat niet erg. Er zijn gewoon dingen die ouders niet hoeven te weten. Er wordt in zo'n week heel veel geplaagd en opgerakeld. We zijn allemaal bekend met de gang van zaken, we weten precies welke verhalen naar boven komen. Als mijn moeder begint met "ik zal nooit vergeten dat" zie ik mijn zus al ineenkrimpen. Iedereen weet wat er gaat komen, behalve haar vriend, dachten we. Maar die blijkt ze in het vliegtuig al bijgepraat te hebben. Mijn andere zus en ik snappen precies hoe ze zich voelt want over ons doen ook verhalen de ronde. Als die na het eten nog niet voorbij zijn gekomen, halen wij opgelucht adem. Onze vrienden waren nog niet voorbereid.

Voor heel even, één weekje, zijn we weer twee (drie) handen op een buik. Als onbekenden vragen of we zussen zijn knikken we trots. We hebben allemaal onze eigen rol binnen deze drie-eenheid. De een is meer volwassen, ze bemiddelt tussen de andere twee. De ander is degene met de meeste passie en het kortste lont en de derde is het naïeve, en tactloze, jonge meisje aan wie de oudere zussen maar al te graag hun 'wijze' levenlessen vertellen. Voornamelijk lessen in tact, maar tot nu toe is daar weinig effect van te merken. Na een week geiten, gieren en lachen stapte een van ons weer in het vliegtuig. Nog één laatste knuffel, een laatste poging om de les 'tact' erin te rammen en "I love you". De koffers gaan de auto in, mijn zus gaat voorin zitten, de motor start en langzaam rijdt ze weg. Nog één minuut is de auto te zien. Nog één minuut en dan is het weer voorbij. Tot over een half jaar. Misschien.

Het is vrijdagavond en ik ben in BAM, de Brooklyn Academy of Music. Het gebouw stamt uit 1908, maar het pluche, de balkons en kroonluchters van de concertzaal doen alsof ze eeuwenoud zijn. Op het podium brengt een verzameling Afrikaanse en Amerikaanse artiesten een eerbetoon aan de in 1997 overleden Fela Kuti, de mensenrechtenactivist en grondlegger van 'Afrobeat' die tot twee keer toe een gooi naar het Nigeriaanse presidentschap deed. De muzikanten, waaronder het blinde Malinese duo Amadou & Mariam en de oogverblindende verschijning Cheikh Lô, maken muziek waarbij je óf heel erg stoned moet zijn óf je schoenen aan gort moet dansen; het publiek echter zit gevangen in jasje, dasje, en theaterstoel. "Feel free to wiggle in your chair!", moedigt

drummer Tony Allen aan. "It's almost Christmas and it's bloody hot outside! The world is upside down!", roept zangeres Helene Faussart. "Bush is killing Africa!", brult haar zus Celia er achteraan. Links voorin springt een veertiger overeind, loosens his tie, en begint te dansen. Tijdens het concert moet het klimaat veranderd zijn; wanneer we na de voorstelling buiten komen, waaien we bijna weg. Jassen aan. Jassen weer uit, want een van ons heeft ontdekt dat er een afterparty is voor wie nu een IN:NYC® creditcard aanvraagt. We vullen formulieren in, misspellen onze achternamen en verzinnen nieuwe postcodes - en hollen de trap

op naar boven. De gratis drank maakt iedereen zo opgewonden en rumoerig dat de speech over Aids en armoede in Afrika een beetje verloren raakt. De uit Michigan afkomstige band NOMO die daarna begint te spelen krijgt meer aandacht. De gratis wijn stijgt naar het slaapgebreekte hoofd, iedereen danst, een dame in zwarte cocktailjurk trapt haar schoenen uit, en de muzikanten gebruiken reusachtige schelpen als blaasinstrument. Om middernacht tikt een Elijah Wood lookalike op mijn schouder. "You study in the same library as I do!", zegt hij enthousiast. Tegelijkertijd is de laatste toegift afgelopen, gaan de lichten aan en begint het barpersoneel als een razende glazen te spoelen. Om tien over twaalf staan we weer op straat, de goodie bags met Ethiopische koffie en Amerikaanse condoms tegen onze buiken gedrukt. "Bye, it was nice meeting you." "See you in the library." Ik laat me door de Brooklynwindkracht over Lafayette Avenue richting de subway blazen. Even zie ik het ronde, oranje logo van de metro voor een pompoen aan. Maar wanneer ik een uur later in Harlem weer bovengronds kom, heb ik allebei mijn muiltjes nog aan. ■ Lynn Berger

Iedere twee weken schrijft Lynn Berger, afgestudeerd aan het University College, over haar belevenissen als masterstudent Amerikanistiek in New York

Witschge wandelt

Ook wethouder Costongs doet een duit in het zakje Foto: Philip Driessen

"We hebben het hier over de totale verloederding van de binnenstad!" "Bewoners zijn het cement van de stad, het wordt ons te moeilijk gemaakt!" "We willen meer inspraak!" Discussiëren over de binnenstad, het parkeerbeleid, openingstijden voor winkels, evenementen en meer. Onder dat lokkertje ga ik zondag op pad naar een door de Partij van de Arbeid georganiseerd debat. Van de nobele agenda komt echter weinig terecht: de aanwezigen grijpen de kans om eindelijk eens hun persoonlijke frustraties over wonen in de binnenstad te uiten. In het ronde torentje van café Ipanema klinkt zoetgevooisde jazz, afkomstig van de grijze, bebaarde pianist in de hoek. Mensen wandelen rustig naar binnen met een kopje koffie in de hand, ik ben één van de weinige bezoekers van onder de vijftig jaar. Een grijze man met een dik zwart montuur maant de pianist tot stilte en opent de bijeenkomst. "Maastricht is de beste economische binnenstad van Nederland", citeert hij uit de Elsevier. Een vrouw in paarse panty's zit ongeïnteresseerd op haar nagels te bijten terwijl de spreker vertelt hoe goed het wel niet gaat met de binnenstad. "Er is natuurlijk altijd ruimte voor verbetering", concludeert de spreker voordat hij het woord geeft aan de volgende. Die is minder positief. Er zijn te veel werkloze laagopgeleiden, de stad stroomt leeg en Maastricht trekt te weinig toptalent aan. Het publiek luistert onveranderd apathisch toe. Van discussie is nog weinig sprake.

De man die net aan het woord was, is bij mij aan tafel gaan zitten en aait zijn duur uitziende sjaal die netjes opgevouwen voor hem ligt. De pianist is nu ook aan het nagelbijten geslagen. Pas als wethouder Jean Jacobs aan het woord komt en ontsteekt in opnieuw een langdurige monoloog besluit het publiek dat het genoeg is geweest. "Wat heeft dit alles met de binnenstad te maken?" klinkt het moedig van achter uit het ronde zaaltje. Er wordt geklapt. De vrouw met de paarse panty's vraagt de wethouder om zijn microfoon. "Wat uniek is aan Maastricht is dat er zoveel mensen in de binnenstad wonen, dat moet aantrekkelijk blijven en van daaruit kunnen we een startercultuur creëren." Meer geklap. De volgende pakt de microfoon aan, "wij als binnenstadbewoners ondervinden alleen de nadelen van het wonen in de binnenstad, er moet meer inspraak komen". De wethouder kijkt machteloos toe, steunend op zijn sta-tafel, terwijl zijn microfoon een rondje door de zaal maakt. "Laatst is het eerste kind sinds 25 jaar op het Vrijthof geboren, het gaat niet goed met de binnenstad", zegt een man met een opstandige blik. Er wordt geklaagd over de evenementen, lawaai en vooral over parkeerruimte. "Maastricht moet groeien, maar we worden weggejaagd!" Een vrouw probeert de situatie te sussen, "wonen in de binnenstad vind ik elke dag een feest. Mijn auto parkeer ik gewoon in Sint Pieter en dan fiets ik de rest". De man naast me snuift verontwaardigd. "Aha, dus daarom kan ik nooit mijn auto voor de deur kwijt". ■ Loes Witschge